

Отговори по коментарите на Европейския парламент в неговата Резолюция относно годишния доклад на ЕЦБ за 2020 г.

Годишният доклад на ЕЦБ за 2020 г. беше представен от заместник-председателя на ЕЦБ на 14 април 2021 г. на нарочно заседание на Комисията по икономически и парични въпроси на Европейския парламент.¹ На 14 февруари 2022 г. председателят на ЕЦБ участва в пленарното обсъждане на годишния доклад в Европейския парламент.² На следващия ден Парламентът прие своята Резолюция относно годишния доклад на ЕЦБ за 2020 г. (наричана по-долу „резолюцията“).³

По повод предаването на Годишния доклад на ЕЦБ за 2021 г. на Европейския парламент ЕЦБ представя своите отговори по коментарите на Европейския парламент в резолюцията.⁴

1

Парична политика

Що се отнася до призива в резолюцията ЕЦБ да следи отблизо повишения темп на инфлация и да предприеме действия за запазване на ценовата стабилност, ЕЦБ остава твърдо ангажирана с инфлационната си цел от 2%. Решенията на ЕЦБ по паричната политика все така са насочени към постигане на ценова стабилност в средносрочен план. Войната в Украйна оказва тежко въздействие върху икономиката на еврозоната и значително увеличи несигурността. Последиците от войната за икономиката ще зависят от развитието на конфликта, от ефекта на наложените санкции и от евентуални по-нататъшни мерки. Инфлацията се повиши съществено и ще остане висока през идните месеци, главно поради рязкото повишаване на енергийните разходи. Постъпващите данни от март насам потвърждават очакването на Управителния съвет, че нетните покупки на активи по програмата на ЕЦБ за закупуване на активи (APP) трябва да приключат през третото тримесечие. Калибрирането на паричната политика ще продължи да се ръководи от данните и да отразява развитието на оценката за перспективите. ЕЦБ има готовност да коригира всички свои инструменти в рамките на мандата си, като

¹ Вижте [уебсайта](#) на ЕЦБ.

² Вижте [уебсайта](#) на ЕЦБ.

³ Текстът на приетата резолюция е публикуван на [уебсайта](#) на Европейския парламент.

⁴ Тези отговори не обхващат въпросите, повдигнати в резолюцията на Европейския парламент относно банковия съюз. Тези въпроси са разгледани в [Годишния доклад на ЕЦБ за надзорната дейност](#). Коментарите по резолюцията относно банковия съюз ще бъдат публикувани по-късно през годината.

при необходимост прилага гъвкавост, за да осигури стабилизиране на инфлацията на целевото равнище от 2% в средносрочен план.

Що се отнася до гарантирането и наблюдаването на необходимостта, пригодността и пропорционалността на мерките в областта на паричната политика, ЕЦБ систематично подлага тези аспекти на оценка, когато взема решения по паричната политика. Тази оценка включва анализ на ефикасността и ефективността на мерките по паричната политика за постигане на ценова стабилност, ползите от тях и евентуалните им странични ефекти, както и взаимодействието между тях и равновесието с течение на времето. Това е особено важно, като се има предвид използването на инструменти на паричната политика, различни от стандартните основни лихвени проценти. Резултатът от оценката може да засегне както интензивността на прилагане на тези мерки, така и техните характеристики, които могат да бъдат калибрирани, така че да се ограничат или неутрализират евентуални странични ефекти.⁵

Що се отнася до позоваването в резолюцията на въздействието на ниските лихвени проценти върху предприятията, върху стимулите за реформи и инвестиции и върху пенсионните и застрахователните системи, в гореспоменатата оценка на ЕЦБ на пропорционалността се отчитат всички релевантни аспекти, свързани с реалната икономика и финансовата система. Инструментите на паричната политика на ЕЦБ се наблюдават непрекъснато, за да е сигурно, че са пропорционални за постигането на законово установената цел, особено защото колкото по-дълго се задържи средата на ниски лихвени проценти, толкова повече могат да се засилят страничните ефекти върху финансовата система и не само върху нея.

Що се отнася до ефикасността на инструментите на паричната политика на ЕЦБ, включително въздействието на целевите операции по дългосрочно рефинансиране (TLTRO) върху реалната икономика и особено върху малките и средни предприятия (МСП), паричната политика на ЕЦБ е калибрирана така, че да осигури достигането на ликвидност до всички сектори на икономиката. TLTRO осигуряват на банките в еврозоната финансиране при много привлекателни лихвени проценти, като условието е те да поддържат предоставянето на кредити на реалната икономика – нещо особено важно във време на голяма несигурност. Като цяло, има изобилни доказателства, че TLTRO много ефикасно са облекчили разходите за финансиране на банките и са стимулирали кредитирането на предприятията и домакинствата, включително предоставянето на ликвидност на микропредприятия и самонаети лица, които в обичайния случай разчитат именно на банките за достъп до кредити.⁶ По време на пандемията ефикасността на мерките беше подсилена от микропруденциални и макропруденциални мерки и от подкрепа от страна на фискалната политика,

⁵ Така например, ЕЦБ изключи жилищните ипотeki от TLTRO, за да ограничи риска предоставянето на кредити да доведе до неустойчиво поскъпване на жилищата. Друг пример е двустепенната система за олихвяване на наличностите от свръхликвидност, която бе въведена, за да се неутрализира въздействието от отрицателните лихвени проценти върху банковия канал на трансмисионния механизъм на паричната политика.

⁶ За повече информация вижте също „TLTRO III и условията за банково кредитиране“, *Икономически бюлетин*, брой 6, ЕЦБ, 2021 г.

по-специално под формата на държавни гаранции и схеми за мораториуми. През април 2020 г. ЕЦБ въведе целеви пакет за облекчаване на условията за обезпеченията, насочен специално към кредитите за по-малки предприятия, включително самонаети и частни лица.⁷ Банките могат да финансират заеми за тези групи, като се възползват от благоприятните условия на TLTRO, поддържайки по този начин това кредитиране. Всички тези мерки по паричната политика имат за цел да подпомогнат поддържането на благоприятни условия за финансиране, облекчавайки по този начин финансовите ограничения за МСП и засилвайки устойчивостта им на финансови сътресения. ЕЦБ продължава да следи внимателно условията за финансиране на МСП, особено в контекста на шестмесечното проучване на достъпа на предприятията до финансиране (SAFE).⁸

Що се отнася до допустимостта на гръцките държавни облигации по програмата за закупуване на активи на публичния сектор (PSPP), ЕЦБ отбелязва, че кредитното качество на гръцките държавни облигации систематично се подобрява през последните години, но още не е достигнало прага на допустимостта за PSPP. За допустимостта на гръцките държавни облигации за PSPP е прието решение на Управителния съвет въз основа на редица съображения, включително управление на риска. Макар че досега по PSPP не са купувани ценни книжа на гръцкия публичен сектор, нерестриktivната парична политика на ЕЦБ допринесе значително за облекчаване на финансовите условия в Гърция, за което свидетелстват безпрецедентно ниските лихвени проценти по банковите кредити за гръцките домакинства и нефинансови предприятия.⁹ ЕЦБ поддържа силно присъствие на пазара на гръцки държавни облигации, като реинвестира наличности по програмата за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PEPP), за което търгуемите дългови ценни книжа, емитирани от гръцкото правителство, са допустими по силата на изключение. ЕЦБ ще продължи да реинвестира всички погашения по наличностите по PEPP при настъпването на падежа им най-рано до края на 2024 г. Освен това, ако се наблюдават рискове за гладкото предаване на паричната политика към гръцката икономика, ЕЦБ може да коригира гъвкаво реинвестициите по PEPP по държави, за да предотврати нежелано фрагментиране на пазара.¹⁰ И накрая, гръцките държавни облигации временно се приемат като обезпечение в кредитните операции на Евросистемата и това ще продължи поне докато продължава реинвестирането в гръцки държавни облигации по PEPP.¹¹

⁷ Вижте [прессъобщението](#) „ЕЦБ обявява пакет за временно облекчаване на условията за обезпеченията“, ЕЦБ, 7 април 2020 г.

⁸ Вижте [„Проучване на достъпа на предприятията до финансиране“](#), уебсайт на ЕЦБ.

⁹ За повече информация за финансовите условия в Гърция вижте също [писмото](#) относно паричната политика от председателя на ЕЦБ до г-н Димитриос Пападимулис, член на Европейския парламент, 4 февруари 2022 г.

¹⁰ Вижте [решения, свързани с паричната политика](#), ЕЦБ, 16 декември 2021 г.

¹¹ Вижте [прессъобщението](#) „ЕЦБ обявява график за постепенно прекратяване на временните мерки за облекчаване на условията за обезпеченията“, ЕЦБ, 24 март 2022 г.

Що се отнася до новата инфлационна цел на ЕЦБ и споменаването в резолюцията на липса на аритметична референция в определението, ЕЦБ счита, че ценова стабилност се поддържа най-добре чрез стремеж към инфлационна цел от 2% в средносрочен план. Това количествено формулиране на целта за ценова стабилност е просто, ясно и лесно за обяснение, затова се очаква да допринесе за по-добро стабилизиране на инфлационните очаквания. Средносрочната ориентация е важна, за да се отчете несигурността в инфлационния процес и в трансмисионния механизъм, така че да се вземат предвид несъвършенствата в овладяването на инфлацията със средствата на паричната политика в краткосрочен план поради различните видове забавяне в нейното предаване към икономиката и инфлацията. Определението на краткосрочния хоризонт не е фиксирано и не съвпада непременно с края на прогнозния период. По-скоро то съдържа известна присъща гъвкавост за оценка на произхода на сътресенията и за абстрахиране от временни сътресения, които може да отзвучат от само себе си, както и от сътресения, които налагат вземане на компромисни решения в политиката, тъй като временно насочват инфлацията и производството в противоположни посоки (например в случая на сътресения в предлагането).¹²

Що се отнася до включването в хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ) на разходите, свързани с жилищата, обитавани от собствениците, ЕЦБ отбелязва, че в момента Евростат и националните статистически институти обсъждат в тясно сътрудничество с Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) как да подхождат към препоръката на Управителния съвет за поетапно включване на тези разходи в ХИПЦ. Както е посочено в новата стратегия на паричната политика на ЕЦБ, Управителният съвет счита, че подходът на нетните придобивания е предпочитаният метод за включване на разходите, свързани с обитавани от собствениците жилища, в ХИПЦ. Този подход отразява промените в цените при разходите, свързани с покупка на нови за сектора на домакинствата жилища, както и свързаните с притежанието на обитавани от собствениците къщи и апартаменти. Конкретните стъпки към пълното включване в ХИПЦ на разходите, свързани с обитавани от собствениците жилища, са представени под формата на пътна карта.¹³ Релевантните ценови индекси – ХИПЦ и индексът на цените на обитавани от собствениците жилища – се разработват, произвеждат и разпространяват от Европейската статистическа система, която се състои от Евростат и националните статистически служби на държавите членки на ЕС. Затова решението как да се процедира по изискванията, определени от Управителния съвет, е в компетентността на Европейската статистическа система. Що се отнася до въздействието върху ХИПЦ, предварителни анализи на експерти на ЕЦБ показват, че през последното

¹² За повече информация вижте също „Рамката на ЕЦБ за ценова стабилност: предишен опит и настоящи и бъдещи предизвикателства“, *поредица Тематични материали*, № 269, ЕЦБ, септември 2021 г.

¹³ За повече информация вижте раздел 3 в „Преглед на стратегията на паричната политика на ЕЦБ“, ЕЦБ, юли 2021 г., и *речта* на председателя на ЕЦБ Кристин Лагард на изслушването пред Комисията по икономически и парични въпроси на Европейския парламент на 15 ноември 2021 г.

десетилетие ХИПЦ в съчетание с индекса на цените на обитавани от собствениците жилища дава темп на инфлация, който не се различава съществено от тази по ХИПЦ без разходите за обитавани от собствениците жилища.¹⁴

Що се отнася до адекватното измерване на разходите за потребление, ЕЦБ счита, че интегрирането на цените на обитаваните от собствениците жилища в ХИПЦ би послужило за по-доброто отразяване на явлението инфлация на потребителските цени, като същевременно си дава сметка, че е сложно да се изолира компонентът потребление. В сегашната си форма ХИПЦ включва разходите за наем на жилище, както и текущите разходи на собственици и наематели.¹⁵ Но най-важната част от разходите на домакинствата, свързани с обитаването на собствено жилище – закупуването на къща или апартамент и разходите, свързани с притежаването на жилище, или, като алтернатива, разходите за живот в обитавано от собствениците жилище – не е включена в ХИПЦ. Ето защо ХИПЦ не обхваща изцяло ценовата динамика на жилищния пазар. Същевременно е важно да се отбележи, че съгласно правната си основа ХИПЦ следва да бъде съсредоточен единствено върху разходите за потребление и съответно да не включва инвестициите. Изолирането на частта на потреблението обаче е сложно – и концептуално, и от техническа гледна точка.¹⁶ Отделянето на елемента потребление в индекса на цените на обитаваните от собствениците жилища трябва да бъде проучено задълбочено, тъй като все още не съществуват всеобщо приети и убедителни методики.¹⁷ Необходим е допълнителен анализ, евентуално в сътрудничество с Европейската статистическа система, ЕСЦБ и други заинтересовани организации, за да се постигне в крайна сметка съгласие по общоприет подход. Това би било предпоставка за съставянето на официален ХИПЦ, който включва жилищата, обитавани от собствениците. В момента би било прибързано да формираме конкретни очаквания как и в какъв срок може да

¹⁴ Анализът показва, че ценови индекс, който съчетава ХИПЦ и индекса на цените на обитавани от собствениците жилища, дава темп на инфлация, който е по-циклически от сегашния по ХИПЦ. В периода от 2012 г. до 2020 г. различията са ограничени – достигат максимално -0,3 процентни пункта и +0,3 процентни пункта, а средно възлизат на +0,1 процентни пункта. За повече информация вижте „Жилища, обитавани от собствениците, и измерване на инфлацията“, *Икономически бюлетин*, брой 1, ЕЦБ, 2022 г. В статията се обясняват и характеристиките на съчетания индекс, статистическата концепция, на която се основава, методите за компилиране и какъв напредък трябва да бъде постигнат, за да може в крайна сметка индексът на цените на обитаваните от собствениците жилища да бъде интегриран в ХИПЦ.

¹⁵ Текущите разходи включват материали и услуги за дребни ремонти, застраховки, свързани с жилището, електричество, газ и други горива, водоснабдяване, канализация и сметосъбиране.

¹⁶ Сериозно затруднение, свързано с прилагането на метода на нетните придобивания в ХИПЦ, се състои в това, че жилищата имат двойствен характер – на пръв поглед закупуването на жилище може да се счита за инвестиция в актив. Купувачите обаче могат да имат различни намерения – те могат да използват жилището само с инвестиционна цел (като го отдават под наем) или основно за потребление (като го обитават като собственици). Тъй като обитателят собственик ще се ползва и от всяко увеличение на стойността на жилището с течение на времето, жилището ще се използва както за инвестиция, така и за потребление.

¹⁷ В досегашните обсъждания бе отчетено, че покупката на земя, на която се намира обитавано от собствениците жилище, може да бъде определена като инвестиционен компонент, включително поради факта, че стойността на земята не се амортизира с нейното използване. Може обаче да се повдигне и аргументът, че покупката на сградата също представлява инвестиция. В националните сметки покупката и на земя, и на сгради се класифицира като инвестиция. Ето защо, ако следваме подход въз основа на националните сметки, разходите за обитавани от собствениците жилища, свързани с покупката на жилища, биха попаднали извън сферата на потреблението.

бъде постигнат напредък в тази област. Освен това трябва да бъде отбелязан и напредък по отношение на навременността и честотата на индекса на цените на жилищата, обитавани от собствениците, преди той да може да бъде включен в ХИПЦ.

3 Изменение на климата

Що се отнася до новия план за действие на ЕЦБ и подробната пътна карта за действия, свързани с изменението на климата, така че съображенията, свързани с него, да бъдат включени по-пълно в рамката на политиките¹⁸, ЕЦБ отбелязва, че изпълнението на съгласуваните за 2022 г. основни цели протича по график. Те включват подробен план за изискванията за оповестяване в рамката за обезпечения и покупките на активи, пилотен стрес тест на баланса на Евросистемата и предложения за промени в рамката на програмата за закупуване на активи на корпоративния сектор. Някои части от изпълнението на плана за действие донякъде ще зависят от напредъка на съответните политики и инициативи на ЕС в областта на оповестяването и докладването на екологичната устойчивост, но и ще допринасят за него. Това означава, че всякакво забавяне на влизането в сила на релевантното законодателство, като например директивата за корпоративното отчитане във връзка с устойчивостта, вероятно ще засегне и графика на съответните действия на ЕЦБ. ЕЦБ отбелязва спешната необходимост тази директива да бъде приета и приложена и призовава съзаконодателите да се уверят, че нейното влизане в сила, началната дата за отчитането и диапазонът на обхванатите лица отчитат адекватно огромното ѝ значение.

Наред с плана за действие ЕЦБ и Евросистемата вече вземат предвид в много области съображения, свързани с изменението на климата. Така например, ЕЦБ редовно купува зелени облигации по програмата за закупуване на активи и взема предвид рисковете, свързани с климата, в своите процедури за надлежна проверка при закупуването на корпоративни облигации. В областта на финансовата стабилност и банковия надзор ЕЦБ публикува методологията и резултатите от климатичния стрес тест за цялата икономика през септември 2021 г.¹⁹, а през януари 2022 г. започна надзорния стрес тест, свързан с климата.²⁰ Освен това в надзорните си приоритети за периода 2022–2024 г. ЕЦБ определи експозицията на рискове, свързани с климата и околната среда, като основна уязвимост, която трябва да бъде преодоляна²¹. И накрая, създаването на Център за изменението на климата допринася за

¹⁸ Вижте [прессъобщението](#) „ЕЦБ представя план за действие за включване на съображения, свързани с изменението на климата, в стратегията на паричната ѝ политика“, ЕЦБ, 8 юли 2021 г.

¹⁹ Вижте [прессъобщението](#) „Климатичният стрес на ЕЦБ за цялата икономика показва, че предприятията и банките имат полза от ранното приемане на зелени политики“, ЕЦБ, 22 септември 2021 г.

²⁰ Вижте [прессъобщението](#) „Банковият надзор в ЕЦБ започва стрес тест за свързания с климата риск през 2022 г.“, ЕЦБ, 27 януари 2022 г.

²¹ Вижте [„Банков надзор в ЕЦБ – Надзорни приоритети за 2022–2024 г.“](#), ЕЦБ, 7 декември 2021 г.

мобилизирането на вътрешни експертни знания и за формирането на дневния ред на ЕЦБ във връзка с климата.²²

Що се отнася до програмата на ЕЦБ за закупуване на активи на корпоративния сектор и принципа за пазарна неутралност, ЕЦБ отбелязва, че работата по тази тема продължава. Действие 9 в пътната карта за действия, свързани с изменението на климата, в операциите по паричната политика посочва решимостта на ЕЦБ да коригира рамката за разпределение на покупките на активи на корпоративния сектор, така че да отчита съображенията, свързани с изменението на климата, в съответствие със своя мандат.²³ Тези критерии ще включват изпълнение от страна на емитентите най-малко на законодателството на ЕС за прилагане на Парижкото споразумение. Оценка на евентуална субективност при определянето на референтните стойности на ЕЦБ за покупките, при която се отчита и потенциална неефективност на пазара, ще послужи за основа за разработването на възможни алтернативи, както е описано подробно в Действие 4. В съответствие с пътната карта в график е разработването на конкретни предложения за промени в рамката на програмата за закупуване на активи на корпоративния сектор до средата на 2022 г., а прилагането се предвижда за края на 2022 г.

Що се отнася до призива в резолюцията ЕЦБ да ускори работата по увеличаване на дела на зелените облигации в своя портфейл, ЕЦБ отбелязва, че нейната тематична инвестиционна стратегия в портфейла ѝ от собствени средства е довела до увеличаване на дела на зелените облигации до 7,6% през 2021 г. ЕЦБ купува зелени облигации пряко на вторичния пазар и посредством инвестиране в деноминирания в евро инвестиционен фонд от зелени облигации за централни банки (EUR BISIP G2), създаден през януари 2021 г. от Банката за международни разплащания (БМР). ЕЦБ възнамерява да увеличи още дела си през следващите години, като същевременно си дава сметка за редица трудности, произтичащи от пасивното управление на нейния портфейл от собствени средства и от доста ниската ликвидност на зелените облигации на вторичните пазари. ЕЦБ не може да използва покупки на първичния пазар на инструменти на публичен дълг поради забраната за парично финансиране, определена в член 123 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Що се отнася до включването на рисковете, свързани с климата, в рамката на ЕЦБ за обезпеченията, ЕЦБ отбелязва, че продължава работата за отчитане на релевантните рискове, свързани с климата, при преглед на рамките за оценка и контрол на риска за активите, предоставяни като обезпечение от контрагентите в кредитните операции на Евросистемата. ЕЦБ ще въведе изисквания за оповестяване за активи на частния сектор като нов критерий за допустимост или като основа за

²² Вижте [прессъобщението](#) „ЕЦБ създава център за изменението на климата“, ЕЦБ, 25 януари 2021 г.

²³ Вижте [прессъобщението](#) „Подробна пътна карта на действията, свързани с изменението на климата“, ЕЦБ, 8 юли 2021 г.

диференцирано третиране на обезпечения и покупки на активи. ЕЦБ отбелязва, че макар работата по обявяване на подробен план през 2022 г. да протича по график, при изпълнението на тази инициатива ще бъдат взети предвид политиките и инициативите на ЕС в областта на оповестяванията и отчитането по отношение на екологичната устойчивост, както е описано по-горе. И накрая, ЕЦБ отбелязва, че нейният план за действие предвижда и засилване на капацитета ѝ за оценка на риска. Действията включват въвеждане на съсредоточени върху климата стрес тестове на баланса на Евросистемата през 2022 г. и оценка дали агенциите за кредитен рейтинг, приети в рамката на Евросистемата за кредитна оценка, са оповестили необходимата информация, позволяваща да се установи как те отразяват в кредитните си рейтинги рисковете, свързани с изменението на климата. Наред с това ЕЦБ ще разработи минимални стандарти за включване на рисковете, свързани с климата, в своите вътрешни рейтинги.

ЕЦБ изразява съгласие за значимостта на сътрудничеството с международни мрежи и на поддържането на диалог с гражданското общество. ЕЦБ участва активно и усърдно в работата на Мрежата на централни банки и надзорни органи за по-зелена финансова система (NGFS)²⁴ и допринася значително за дневния ред на политиките на ЕС в консултативната си функция съгласно Договорите на ЕС.²⁵ Освен това ЕЦБ е член на Платформата за устойчиви финанси и наблюдател в Съвета за отчитане на устойчивостта към Европейската консултативна група по финансовото отчитане (EFRAG). На международно ниво ЕЦБ осигурява силна подкрепа за дневния ред за устойчиви финанси и свързан с климата риск в международни форуми, включително Г-7²⁶ и Банката за международни разплащания²⁷. На европейско равнище тя дава своя принос в Мрежата за устойчиви финанси на Европейския банков орган (ЕБО) и в неговите подгрупи по прозрачност и отчитане. Освен това ЕЦБ участва активно в междуинституционални мрежи за обмен на информация и най-добри управленски практики във връзка с вътрешната система за екологично управление на участващите институции.²⁸ Що се отнася до диалога с гражданското общество, ЕЦБ цени високо ключовата роля на организациите на гражданското общество за повишаване на осведомеността за изменението на

²⁴ През 2021 г. ЕЦБ даде значителен принос в работата на всички работни направления на Мрежата за по-зелена финансова система (микропруденциални въпроси и надзор, макрофинансови въпроси, увеличаване на зеленото финансиране, запълване на пропуските в данните, изследвания) и на Правната работна група.

²⁵ През 2021 г. ЕЦБ публикува становища по законодателни предложения в области на компетентността си, например по предложение за директива за корпоративното отчитане и по предложение за регламент относно европейските еко-съобразни облигации. Освен това тя участва във форуми по темата, например в заседания на Екофин, Еврогрупата и релевантни комитети и работни групи и в обсъждания с Европейския парламент.

²⁶ По-специално в Г-7, Г-20, възстановената Работна група за устойчиви финанси към Г-20 и Инициативата за попълване на празноти в данните към Г-20.

²⁷ ЕЦБ участва в Оперативната група на високо равнище по финансови рискове, свързани с климата, към Базелския комитет за банков надзор и се включи активно в три работни направления на Съвета за финансова стабилност по въпроси, свързани с климата.

²⁸ Сред тях са Междуинституционалната група за управление на околната среда (GIME), която включва институции и органи на Европейския съюз, и Мрежата на централни банки за околната среда (ENCB), която свързва европейски национални централни банки за обмен на информация по въпроса за екологичните им резултати и дейностите им за повишаване на осведомеността.

климата и техният принос за обсъждането на мерки на политиката, попадащи в обхвата на нейния мандат.²⁹ Ролята на ЕЦБ в действията по отношение на изменението на климата бе тема на един от нейните семинари за гражданското общество, проведен на 13 януари 2022 г.³⁰ ЕЦБ възнамерява занапред да проведе още семинари по теми, свързани с климата.

Що се отнася до призива в резолюцията да се засили работата по включване в рутинната дейност на ЕЦБ на съображенията, свързани с климата, ЕЦБ отбелязва, че през 2021 г. е съобщила решението си да съгласува организационните цели за околната среда за 2030 г. с целта в Парижкото споразумение да се ограничи глобалното затопляне до 1,5 °C над равнищата от преиндустриалната епоха.³¹ Този ангажимент е придружен от разширяване на границите на отчетения въглероден отпечатък на ЕЦБ, което ще направи по-видимо въздействието по веригата на стойността. Разширеният обхват ще бъде представен в Изявлението на ЕЦБ за околната среда за 2022 г. заедно с актуализираната програма за екологично управление, която съдържа целите на ЕЦБ и запланираните мерки за постигане на посочените по-горе общи цели по отношение на околната среда. Освен това, в съответствие с призива на Европейския парламент в миналогодишната му резолюция, ЕЦБ включи допълнителна глава в годишния си доклад за 2021 г., в която се представя в обобщен вид подходът към темите, свързани с екологична, социална и управленска устойчивост, които бяха определени посредством оценка на съществеността.³² И накрая, ЕЦБ е регистрирана в Европейската схема за управление на околната среда и одит и е сертифицирана по стандарта ISO 14001 от 2010 г. насам в израз на непрекъснатите усилия да подобри начина, по който интегрира съображенията, свързани с околната среда, във вътрешните си процеси.

4

Цифрово евро, платежни услуги, криптоактиви и киберсигурност

Що се отнася до призива в резолюцията ЕЦБ да гарантира, че цифровото евро ще оправдае очакванията на обществеността, ЕЦБ е съгласна, че цифровото евро трябва да задоволява разплащателните потребности на гражданите. Основната цел на цифровото евро би била да поддържа обществен достъп и удобно ползване на централнобанкови пари във все по-цифровизираната икономика. Но за да изпълнява тази роля, гражданите трябва да могат и да желаят да го използват. Затова на проучвателния етап ще бъдат изследвани и подредени по важност случаите на ползване, които би трябвало да обхваща цифровото евро, за да изпълнява целите си: да бъде

²⁹ За повече информация вижте „Поредица семинари за гражданското общество“, ЕЦБ.

³⁰ Членът на Изпълнителния съвет Франк Елдерсон и ръководителката на центъра на ЕЦБ за изменението на климата Ирене Хеемскерк се срещнаха с представители на 15 организации на гражданското общество и обсъдиха как ЕЦБ включва в работата си съображения, свързани с климата и околната среда.

³¹ Вижте „Актуализация на доклада на ЕЦБ за околната среда от 2021 г.“, ЕЦБ.

³² Вижте параграф 43 от резолюцията на Европейския парламент от 10 февруари 2021 г. относно годишния доклад на Европейската централна банка за 2020 г. (2020/2123(INI)).

безрискова, достъпна и ефективна форма на цифрови централнобанкови пари. ЕЦБ също така активно взаимодейства по време на проучвателния етап с различни заинтересовани лица, сред които граждани и търговци, посредством нарочни анкети и фокусни групи.³³ И накрая, от ключово значение ще бъде съгласуването между европейските органи и институции съобразно съответните им мандати и независимост. По тази причина ЕЦБ продължава да работи в тясно сътрудничество с Европейския парламент и е поела ангажимент редовно да обменя информация за цифровото евро с неговата Комисия по икономически и парични въпроси след постигнатия напредък през проучвателния етап.³⁴

Що се отнася до операциите на TARGET2 и киберсигурността в ЕЦБ, заедно с Евросистемата ЕЦБ следи за навременното изпълнение на плана за действие, одобрен от Управителния съвет през декември 2021 г., за прилагане на отправените вследствие на инцидентите от 2020 г.

препоръки. Мерки по редица препоръки бяха приложени още през 2021 г., а повечето от останалите мерки ще бъдат въведени до края на 2022 г.³⁵ Участниците на пазара ще бъдат информирани за прилагането им. Що се отнася до киберсигурността, през 2018 г. бяха договорени редица подобрения с цел засилване на киберустойчивостта на TARGET2. Те вече са напълно внедрени.³⁶ По-късно през 2022 г. ще бъдат въведени още подобрения на киберустойчивостта. Същевременно в рамките на надзорната си функция ЕЦБ работи активно за киберустойчивостта на европейските инфраструктури на финансовия пазар, например като изисква те да отговарят на надзорните очаквания на Евросистемата по отношение на киберустойчивостта. ЕЦБ подпомага киберустойчивостта на тези инфраструктури и с изпитвания на заплахи от проникване чрез европейската рамка за червени екипи за етично хакерство въз основа на данни за заплахи (TIBER-EU). Освен това ЕЦБ поддържа постоянно сътрудничество с възлови инфраструктури на финансовия пазар и със заинтересовани лица посредством Съвета за еврокиберустойчивост за общоевропейските финансови инфраструктури по въпроси като обмен на сведения, управление на кризи, обучение и информираност и управление на киберриска, произтичащ от трети страни.

Що се отнася до призива в резолюцията ЕЦБ да осигури нужното равновесие между иновациите във финансовите технологии и осигуряването на финансова стабилност, ЕЦБ отчита потенциалните ползи от тези иновации за удобството, ефективността и достъпността на финансовите услуги за по-широки обществени кръгове. За

осъществяването на тези ползи е необходима добре функционираща финансова система, която може задоволително и ефикасно да ограничава

³³ Вижте [прессъобщението](#) „ЕЦБ публикува доклад за предпочитанията при плащанията в рамките на проучвателния етап на цифровото евро“, ЕЦБ, 30 март 2022 г.

³⁴ Вижте [писмото](#) от Фабио Панета до Ирене Тинали, член на Европейския парламент, по повод на решението на Управителния съвет на ЕЦБ за откриване на проучвателния етап на проекта за цифрово евро, 14 юли 2021 г.

³⁵ Вижте [писмото](#) от Фабио Панета до Ирене Тинали, член на Европейския парламент, по повод на плана за действие за прилагане на препоръките след инцидентите с TARGET от 2020 г.

³⁶ Вижте [„Надзорни очаквания по отношение на киберустойчивостта на инфраструктури на финансовия пазар“](#), ЕЦБ, декември 2018 г.

свързаните рискове за финансовата стабилност и да изпълнява други цели на обществената политика (като цялост на пазара, гладко функциониране на пазарните инфраструктури и плащанията и защита на потребителите и инвеститорите). ЕЦБ ще продължи да подкрепя финансовите иновации, като взема предвид нуждата от работещи защитни механизми на принципа „един и същи риск, едни и същи правила.“

Във връзка с наблюдението на ситуацията с криптоактивите ЕЦБ засили наблюдението си над породените от тях рискове за финансовата стабилност, както и на въздействието им върху трансмисионния механизъм на паричната политика и върху безопасността и гладкото функциониране на пазарната инфраструктура и плащанията. През 2021 г. ЕЦБ публикува няколко становища, в които наред с другото препоръчва прилагане на изискванията за проследимост и към криптоактивите с цел разработване на надежден нов режим, създаден специално за криптоактивите, и повишаване на киберсигурността и оперативната устойчивост на финансовия сектор.³⁷ Освен това през ноември 2021 г. Евросистемата публикува надзорната рамка за електронни платежни инструменти, схеми и споразумения (рамката PISA).³⁸ И накрая, с участието си в международните органи за определяне на стандартите ЕЦБ активно съдейства за разработване на международни стандарти за ограничаване на рисковете от криптоактивите, стабилните валути и децентрализираните финанси.

Що се отнася до изразените в резолюцията опасения относно несправедливите клаузи и практики, с които си служи банковият сектор в договорите с потребители в някои държави членки, ЕЦБ би искала отново да изтъкне, че европейският законодател не ѝ е възложил задачи, свързани със защита на потребителите. В този смисъл в съображение 28 от Регламента за ЕНМ е обяснено, че надзорните задачи, които не са възложени на ЕЦБ, следва да останат в компетенциите на националните органи, в това число и задачите в областта на защитата на потребителите.³⁹ Следователно тези задачи са поверени на националните органи на държавите членки.

³⁷ Вижте [Становище на Европейската централна банка от 30 ноември 2021 г. относно предложение за регламент за разширяване на изискванията за проследимост на преводите на криптоактиви \(CON/2021/37\) \(2022/C 68/02\)](#), [Становище на Европейската централна банка от 19 февруари 2021 г. относно предложение за регламент относно пазарите на криптоактиви и за изменение на Директива \(ЕС\) 2019/1937 \(CON/2021/4\) \(2021/C 152/01\)](#) и [Становище на Европейската централна банка от 4 юни 2021 г. относно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно оперативната устойчивост на цифровите технологии във финансовия сектор \(CON/2021/20\) \(2021/C 343/01\)](#).

³⁸ Вижте [прессъобщението „Публикувана е надзорната рамка на Евросистемата за електронни плащания \(PISA\)“](#), 22 ноември 2021 г. Рамката въвежда набор от надзорни принципи, основани на международни стандарти, за оценка на безопасността и ефективността на електронните платежни инструменти, схеми и споразумения, включително цифрови токени за плащане (например криптоактиви, използвани в рамките на платежна схема, както и стабилни валути) и доставчици на електронни портфейли.

³⁹ Вижте [Регламент \(ЕС\) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 г. за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции](#).

Що се отнася до призива в резолюцията за усъвършенстване на режима на прозрачност и отчетност, ЕЦБ високо цени ролята на Европейския парламент за ефикасното изпълнение на задълженията на ЕЦБ за отчетност и ролята му на мост между нея и гражданите. Гъвкавостта, която определя практиките за отчетност през последните години, е полезна и осигурява развитие на взаимоотношенията в синхрон с динамиката на събитията. Същевременно ЕЦБ е отворена и за нови дискусии по въпроса как може да спомогне, заедно с Европейския парламент, за подобряване на настоящите практики за отчетност. Тези дискусии трябва да се проведат съобразно параметрите на Договора и при пълно зачитане на независимостта на ЕЦБ. Освен това, следвайки практиката, установена при форумите по време на прегледа на стратегията, ЕЦБ поема ангажимент да поддържа съдържателен диалог с широката общественост и гражданското общество. През септември 2020 г. ЕЦБ въведе семинари за гражданското общество⁴⁰, които се провеждат веднъж на тримесечие – пример, който е споменат и в раздел 3 за изменението на климата – и продължава да проучва нови формати, например кръгли маси, които позволяват по-голямо взаимодействие и обмен на мнения с организации на гражданското общество, както редовни, така и по конкретни поводи. Що се отнася до широката общественост, ЕЦБ разработва стратегии за осъществяване на връзка и влизане в диалог с граждани в цялата еврозона, като обмисля различни виртуални, физически и дори хибридни формати, които ще помогнат да се достигне до голям брой граждани от различни националности, възрастови групи и социално-икономически прослойки.

Що се отнася до призива в резолюцията ЕЦБ да гарантира независимостта на членовете на Комитета за одит и Комитета по етика, ЕЦБ припомня, че тяхната независимост е изрично предвидена в мандата на Комитета за одит и в Решението относно създаването на Комитета по етика. Въведени са нови инициативи за допълнително утвърждаване на независимостта на членовете, например изискването външните членове на Комитета за одит да подават декларации за интереси.⁴¹ Макар че задълбочените познания за институционалната уредба, ролите и отговорностите на ЕЦБ се смятат за незаменими за гладката и ефикасна работа на комитетите, ЕЦБ много добре разбира, че членовете с различен житейски и професионален опит също имат ценен принос. По тази причина членството и в двата комитета е отворено за външни лица и от няколко години в състава на Комитета по етика влизат главният съветник по етичните въпроси на неправителствена организация и бивш консултант по етичните въпроси в Международния валутен фонд.

Що се отнася до състава на консултативните ѝ групи, ЕЦБ би желала да отбележи, че те са създадени като ефективно и ефикасно средство за

⁴⁰ В семинарите участват експерти на ЕЦБ и служители, отговорни за вземане на решения, които споделят знания и опит по различни въпроси от общ интерес и участват в дискусии с представители на организации на гражданското общество.

⁴¹ Вижте [Комитет за одит – декларации за интереси](#), ЕЦБ, 31 март 2022 г.

непосредствено набавяне на специализирани пазарни сведения. Предвид мандата ѝ и подобно на други големи централни банки, ЕЦБ често влиза във взаимодействие с участници на финансовите пазари и други икономически субекти, като една от целите ѝ е да проверява и осигурява правилно функциониране и високо оперативно качество на инфраструктурата за операциите по паричната политика и платежните системи.⁴² ЕЦБ прилага пълна прозрачност по отношение на взаимодействията си с такива групи и публикува на уебсайта си техните задачи, членски състав, програми и резюмета от заседанията им.⁴³

Що се отнася до инструмента за подаване на сигнали за нередности, ЕЦБ посочва, че той е напълно съобразен с принципите на Директивата на ЕС за подаване на сигнали за нарушения.⁴⁴ Рамката на ЕЦБ осигурява лесен за използване инструмент, позволяващ анонимно съобщаване за нередности, както и строги правила за защита на сигнализиращите лица от ответни действия. В хода на 2021 г. приблизително две трети от сигналите за нередности бяха получени през този нов инструмент, като над половината от тях бяха подадени анонимно.

В отговор на споменатия в резолюцията малък дял на жените в Изпълнителния съвет и Управителния съвет ЕЦБ отбелязва, че не определя състава на двата органа за вземане на решения. Процедурата за назначаване на членове на Изпълнителния съвет на ЕЦБ е установена в Договора.⁴⁵ Промените в начина, по който се прилага Договорът във връзка с процедурата на подбор на членовете на Изпълнителния съвет на ЕЦБ, са от компетентността на Съвета на Европейския съюз и Европейския парламент.

Накрая, по въпроса за усилията на ЕЦБ да постигне справедливо представителство на половете на всички длъжности в организационната си йерархия, ЕЦБ изтъква, че по-добрият баланс на половете е приоритет за нея от въвеждането на първите цели в това отношение през 2013 г. Целта беше да се удвои делът на жените на ръководни длъжности между 2013 г. и 2019 г.⁴⁶ През 2020 г. ЕЦБ повиши усилията си за постигане на по-

⁴² Повече информация можете да намерите в [писмото](#) от председателя на ЕЦБ до членове на Европейския парламент относно взаимодействието на ЕЦБ с външни лица, ЕЦБ, 23 януари 2018 г.

⁴³ Вижте например [Контактна група за пазарите на облигации](#), [Контактна група за паричните пазари](#), [Контактна група за валутните пазари](#) и [Група на ЕЦБ за оперативни мениджъри](#).

⁴⁴ Вижте [Решение](#) на Европейската централна банка от 20 октомври 2020 г. за изменение на Правилата за персонала на Европейската централна банка по отношение на въвеждането на инструмент за подаване на сигнали за нередности и подобряване на защитата на лицата, които подават сигнали за нередности (ЕЦБ/2020/NP37) и [Решение](#) (ЕС) 2020/1575 на Европейската централна банка от 27 октомври 2020 г. относно оценката и последващите действия по информация за нарушения, подадена чрез инструмента за подаване на сигнали за нарушения, когато засегнатото лице е високопоставен служител на ЕЦБ (ЕЦБ/2020/54).

⁴⁵ Членовете на Изпълнителния съвет на ЕЦБ се назначават от Европейския съвет по препоръка на Съвета на Европейския съюз след консултация с Европейския парламент и Управителния съвет на ЕЦБ. Вижте член 283, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз и член 11.2 от Протокола относно Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка.

⁴⁶ В края на 2019 г. близо 31% от висшите ръководни длъжности бяха заети от жени, спрямо 12% в края на 2012 г. Освен това в края на 2019 г. 30% от всички ръководни длъжности в ЕЦБ се заемаха от жени, в сравнение със 17% в края на 2012 г. Общият дял на жените в персонала на ЕЦБ беше 45% в края на 2019 г., спрямо 43% в края на 2012 г.

добър полов баланс, като обяви нова стратегия за равнопоставеност на половете.⁴⁷ В нея са заложили целеви проценти с фокус върху годишния дял на жените, назначавани на нови и свободни позиции, както и целеви стойности за общия дял на жените на различни нива на заплащане. Стратегията обхваща периода до 2026 г. Новите цели не се ограничават само до ръководните длъжности⁴⁸, а са насочени към увеличаване на дела на жените до стойности между 36% и 51%, в зависимост от нивото, до 2026 г. Друга заложила цел в стратегията е да се назначават жени на най-малко половината от новите и свободните длъжности на няколко нива. ЕЦБ ще публикува междинна оценка по-късно през годината и още една през 2024 г. Целите са придружени от набор от допълнителни мерки в подкрепа на равнопоставеността на половете. Стремехът е да се укрепи професионалният растеж на жените в организацията, да се подобрят практиките при подбор на персонал, да се повиши управленската отчетност, да се инвестира в подготовката на ръководни кадри и да се поддържат условия за гъвкав режим на работа. Освен инициативите за подобряване на баланса на половете ЕЦБ е въвела и мерки за насърчаване на многообразието и приобщаването в по-общ план. Една от тях е обучение за обединяващо лидерство, въведено през 2021 г. с цел по-голяма чувствителност към въпроса, по-целесъобразни решения, сътрудничество и активно участие на персонала. ЕЦБ също така въведе електронни обучения в областта на многообразието и приобщаването за всички свои служители. В тях наред с други въпроси се разглеждат и темите за несъзнателните предубеждения и зачитането на достойнството на работното място.

⁴⁷ Вижте [прессъобщението](#) „ЕЦБ обявява нови мерки за увеличаване на дела на жените в персонала“, ЕЦБ, 14 май 2020 г.

⁴⁸ Те обхващат и нивата „главен експерт“ (възнаграждение от категория Н по скалата на ЕЦБ), „експерт“ (категории F/G и G) и „анализатор“ (категория E/F).